

KAMERAT.

Vi minner oss nå årsdagen for tyskernes og nazistenes brutale knebling og overtagelse av fagorganisasjonen. Om vel en måned - den 10. september - er det et år siden de tyske bødler myrdet våre kamerater Vig o Hansteen og Rolf Wickstrøm.

Debbegivenheter som ført til disse bestialske mord og tukthusdomme og deportasjoner av så mange av våre beste kamerater, står stadig og alltid brændende i erindringen hos de norske arbeidere. Nazistene trodde å kunne drukne all motstand i terror og blod som de gjorde i Tyskland. Den norske arbeiderklasse og hele det norske folk svarte med å reise en motstandsfront mot tyranniet som nok har krevd nye ofre og nye lidelser, men som i dag er den sikreste garanti for at seieren en gang skal bli vår. Mange harde strider er utkjempet i det forløpne året. De fagorganiserte arbeidere har motig forsvart sin del av fronten. Det første forsøket på å lage en "arbeidsfront" etter tysk mønster i form av det såkalte arbeidssambandet strandet på den ubøidige motstandsvilje som besjelet fagorganisasjonens medlemmer. Nå tyder mange ting på at nazistene har planer om å tvinge ar arbeidssambandet gjennom i begynnelsen av september. Men arbeiderne og fagsjemeberne i alle yrker har ikke til hensikt å kapitulere. I Hansteens og Wickstrøms ånd vil kampen mot tvangssambandet bli ført videre. Gjør nazistene alvor av sine planer, må det etableres en fullstendig kontingent-ekting, som allerede nå må forberedes og nøye planlegges. Nazistene skal aldri oppleve den triumf å se norske arbeidere frivillig betale kontingent til en organisasjon hvis hele hensikt er å holde arbeidsfolket i slave-llonker. Den nåværende nazifiserte fagorganisasjon er ille nok. Bare trusselen om standrett kunne avholde de fagorganiserte fra allerede i september 1941 å etablere kontingentstreik. Går nazistene et skritt videre og gjennomfører arbeidssambandet, vil arbeiderne la alle betenkligheter fare og kontingentstreiken vil være et faktum. I kamp på liv og død vil således den norske arbeiderklasse fødre minne om sine falne kamerater.

-v-

DEN 10. SEPTEMBER 1942.

vil bli viet minnet om Vig o Hansteen og Rolf Wickstrøm og de andre døde ved standretten i fjor. Etter klokken 19 må alle gode menn holde seg innendørs. Gater, vider, teater og kinoer, restauranter og i det hele tatt alle offentlige steder må overlates tyskere og færedene.

KIRKENS KAMP

mot nazistene og de stadig brutale inngrep fra quislings side har nå tatt en avgjørende vending. Rikets biskoper har vært samlet til møte og besluttet å opprette et øvste kirkestyre etter at den har måttet oppløse forholdet til det nåværende statsstyret. Det nye kirkestyre som fikk navnet "Den midlertidige kirkeledelse", består av følgende medlemmer: Biskop Berggrav (ved domprost Ege som vikar), biskop Maroni, biskop Hille, Ludvig Hope, pastor H.E. Wisløff og professor Kalløe, den siste som formann.

-v-

DENNE NYE KIRKELEDELSE

hera allerede sendt ut en lengere redogjørelse til landets prester, menighetsråd og menigheter - et historisk dokument av største betydning, som klart summerer hendelsene i kirkens kamp, tegner stillingen i dag, presiserer kampens mål og fører de nærmeste arbeidsoppgavene for kirkens ledere og menighetene. Redogjørelsen, somvi dessverre ikke har plass til å gjengi, er lest opp i de fleste av landets kirker og har overalt gjort et overmåte dypt inntrykk. Kirken og kirkefolket vil fortsette sin kamp til seieren er vunnet.

-v-

JERN- OG METALARBEID FORBUNDET

holdt nylig et "opplysningskurs" på Sørmarka. De første innbydelsler gikk allerede ut i mai måned til om lag 40 tillitsmenn. De fleste svarte imidlertid at de under de nåværende forhold ikke ønsket å delta i et slikt kurs, og forbundet måtte derfor sende ut masseinnbydelsler. Da heller ikke dette brakte tilstrekkelig deltakelse, måtte en fylle opp med en del kvinnelige medlemmer, som lot seg lokke med løfte om gratis ferie. Blant foreleserne var bl.a. forbundets komiske leder Birger Amødt. Hans "forelesning" som var fastsatt til 3 timer var imidlertid så tynn at han ikke greide å strekke den mer enn til 1 time. Kurset ble avsluttet med fest, og denne ble mer avvekslende, idet kurslederen og nazisten Revald røk opp i slagsmål. De faglige opplysningskurs er således fullstendig i stil med den øvrige "virksomhet", som drives av den nazistiske fagorganisasjon.

-v-

OSLO IDRETSKRETETS

har ved sin sekretær Robert Meyer sendt ut et rundskriv til idrettslagene hvor det forlanges at styrene enten undertegner en erklæring om at de vil si våre idrettsmenn høy til å drive og lede idrett under Norges Idrettsforbunds ledelse, eller stille sine plasser til disposisjon. En kan være forvisset om at hverken dette eller andre kruspring vil få våre idrettsfolk til å drive sin idrett under nazistenes ledelse.

TYSKLANDS FRAMTID.

Hitlers krigsmål er som bekjent å "nyordne" verden, d.v.s.: Å spre den brune nazipost til alle land og verdensdeler og legge alle jordens folk i nazismens blodbostenkte slavelenker. Her i Norge og alle andre okkuperte land har vi fått føle "nyordningens velsignelser" på kropp og sjel, og vi har lært å kjenne de raffinerte metoder som herrefolket bruker i sitt velsignelsesfulle virke for å underkue andre folk. Men de vestlige demokratiers og Sovjetsanvoldets veldige krigsinnsats og de undertrykte folks innbitte motstand har satt en bom for Hitlers nyordningsplaner, og nazismen nå regimeto går nå med raske skritt mot sin undergang.

Det er Hitlerismen og ikke Tyskland som skal knuses. Hitlerismen er nemlig ikke det samme som Tyskland. Den er bare en motbydelig polypp, som nå skjæres vekk for at Tyskland igjen skal bli sunt og fritt. Så lenge demokratiet eksisterte greide vår Führer ikke å få et flertall av folket med seg ved riksdagsvalgene, og etter Riksdagsbranden og maktvertagelsen i 1933 har Hitler og hans nazistiske drabanter bare kunnet holde seg ved makta ved hjelp av gestapos blodige terrorvirksomhet, som i brutalitet og råskap savner sidestykke i menneskehetens historie. Etter en amerikansk beregning skal i disse 9 år ikke mindre enn 1 million mennesker i Tyskland ha vært straffet med død, tukthus, fengsel eller konsentrasjonsleir for "statsfiendtlig" virksomhet.

Denne million av kvinner og menn har gjennom savn og lidelser øvet en gjerning som gjør det tyske folks fremtid både lys og løft erik. Disse, det frie morgendagens Tysklands ledere og martyrer har nemlig sådd en seed som ikke er falt på stengrunn, men bærer rike frukter i form av en stadig mer omfattende illegal antinazistisk virksomhet, som ikke engang Gestapo med sin terror kan dempe opp for. I dag syder og koker det under overflaten overalt i det tredje rike, og om ikke lenge skal Hitlers krigsmaskin bli tilføydd det knusende slaget som skal smadre nazismen og bane veien for den antinazistiske frontens seier. Tyskland kommer til å leve.

videre, som stat etter Hitlers nederlag. Alle offisielle erklæringer fra de allierte makter garanterer uttrykkelig et fredelig og demokratisk Tyskland, full livsrett innenfor rammen av et fredelig samarbeidende Europa. Den tyske antinazismens ledende menn står derfor overfor den vanskelige oppgave å bygge opp en ny demokratisk retts- og kulturstat på ruinene av Hitlers barbarsamfunn.

Hvordan skal så den nye tyske staten se ut? Det er dette spørsmål som nå drøftes overalt i det tredje riket på opposisjonens hemmelige møter. I ~~xxxxxxx~~ New York, London og andre byer har det vært avholdt konferanser hvor ledende emigranter, representerende alle retninger av den tyske antinazisme, deltok før i fellesskap å diskutere fremtidens problemer. Når det gjaldt detaljene, var det nok motsetninger, men om de større grunnleggende prinsippene hersket det enighet. Det politiske hovedmålet som er stillet opp er selvfølgelig d e m o k r a t i e t, men en vil ikke ha en ny Weimarrepublikk. Ikke et formaldemokrati som hængler og går under gode konjunkturer, men viser seg uthult og svakt når det røyner p, i krisetider. En har heller ikke lenger tillit til de gamle ledere som preket "Disiplin" helt til nazistene tok makten og berøvet den deres illusjoner og folkets friheten. I det nye demokrati skal alle delta som ærlig stiller seg på frihetens grunn, men ikke de som vil utnytte friheten til å styrte den. Stemmeretten bør nektes de som har vist seg som nazistenes tilhengere. Demokratiet skal bare være for demokratene. Naturligvis kan ikke den nye demokratiske staten stables på benene den første dagen, og en overgangsform blir derfor antakelig nødvendig. En må også regne med at Tyskland kommer til å bli okkupert av de allierte tropper. Men jom mer bestemt og radikalt en griper saken an med å legge grunnlaget for den nye friheten, desto før kan overgangstidens kaos overvinnas, og desto før kan Tyskland gjenvinne det øvrige Europas tillit. Den demokratiske oppbygging er imidlertid en kjempeoppgave som er dønt til å mislykkes hvis ikke den nødvendige folkeforsyning blir opprettet. Bødselsproblemet er det imidlertid umulig å løse i et straffritt etterkrigstyskland innenfor grensen av det kapitalistiske profittsystem. Det blir derfor nødvendig å skape en planfast og konstruktiv samfunnsordning. Opposisjonen peker stadig på at det var de store privatkonserner og junkere som før 1933 finansierte den antidemokratiske propaganda og hjalp Hitler til makten. En må derfor nå en gang for alle sette disse skadedyr på plass, så de ikke igjen får høve til å kurtisere reaksjonen. Den tyske opposisjon har allerede utarbeidet detaljerte planer for en ny økonomisk struktur. I prinsippet går en ut fra at fagforeningene og kooperasjonen skal danne fundamentet for den nye økonomiske ordning, og den nærmeste ~~oppgave~~ oppgaven er gjennom en uheørt kreftanstrengelse å redde folket fra den truende sultedøden. Uten vidtgående hjelp fra utlandet kan imidlertid knapt katastrofen unngås. Den tyske samfunns-husholdningen kan derfor etter alliertes seier bare holdes ved liv om den - i Atlanterhavsklarerens ånd - anvendes en ~~tilbørlig~~ tilbørlig plass innenfor rammen av en økonomisk planlegging som omfatter hele Europa. Det illegale Tysklands "programdiskusjon" begrenser seg ikke bare til politiske og økonomiske spørsmål. I spørsmål som ungdomsoppdragelse, propaganda, rettsvesen og kirke søken en også å finne fram til klarhet. Opposisjonen forbereder seg således på den time da det tyske folk igjen skal få sin frihet tilbake, og dens menn vil ikke komme i den situasjon at de når dagen finner ~~sig~~ står like uforberedt overfor de gigantiske oppgaver som de ledende menn gjorde i 1918 etter at Tyskland hadde tapt verdenskrigen.

HELLAS: FRINETSKAMP.

Det fascistiske regime i Hellas før overfallende fant sted svekket i noen grad motstandskraften og folkets selvtillit. Andet var det en imponerende og seig motstand som ble ytet. Italianerne kom ingen vei. Det var først da tyskerne satte inn sine krefter som en med sine medsamensverner at det lyktes å okkupere Hellas. Store grupper av grekere har imidlertid tatt seg ut av landet. Mange i småbåter. Eventyrlige og farefulle reiser

... har nå stilt seg til disposisjon for de frie greker. Forholdene under den tysk-italienske okkupasjonen av Hellas er redselsfulle. Folk dør av sult på gatene i Aten. Vestmaktene har nå tillat innførsel av matvarer under kontroll av Røde Kors. Sverige har som nøytralt land bistått med transporten. Tross undertrykkelse, forfølgelse og nød er det en brønnende frihetslengsel og et enestående samhold. Hatet mot italienerne og tyskerne er over alt intenst. Det er fremdeles hundreder av britiske soldater i Hellas. De holder seg skjult i fjellene heller enn å overgi seg og innstiller seg sammen med ganske patrioter på omfattende partisanekamp.

-v-

INGEN PLESS FOR NØYTRALITET

Argentina og Chile har søkt å holde seg nøytrale i den pågående jettkamp mellom demokrati og diktatur. Men nå har Tyskland varslet også de sydamerikanske statene om at det vil sette igjennom uinnskrenket ubåt-krig langs Amerikas kyster - de østlige som vestlige. Den kjente senator og leder for den nasjonaldemokratiske gruppe i parlamentet, Raynaldo Pastor, har uttalt at en slik ubåt-krig er i strid med alle nøytralitetsbegreper. Og han fortsetter: Når det atter blir fred, vil det på grunn av Tysklands holdning ikke høve seg en eneste nøytral røst.

KONG HÅKONS SYTTIÅRS DAG

Den 30 august ble feiret av alle nordmenn hvor de enn befant seg og ikke minst her hjemme. Den avholdte konge, som med slikt mot og fasthet har stilt seg i spissen for gjenreisningen av vårt lands frihet, var i alle gode nordmenns hjerter denne dagen. Tituser av gode ønsker gikk over havet fra nordmenn i det undertrykte Norge.

KRONPRINSESSE MÄRTHA

Konferileden til London etter å ha fløyet over Atlanteren direkte fra De Forenede s Stater. Kronprinsessen, som var ledsaget på reisen av fru oberstløytnant Østgaard og statsråd Sven Nilson, ble mottatt av statsminister Nygaardsvold, utenriksminister Lie og flere. Kronprinsesse Märtha ser strålende ut og ga uttrykk for sin store glede ved å komme til London på besøk og over å få delta i feiringen av H.M. Kongens 70-årsdag den 30 august.

I EN BØRSOVERSIKT

pekte Göteborgs Handels- og Sjøfartstidning ferleden på at de utenriks-politiske og militære hendelser setter sitt tydelige preg på kursutviklingen på Stockholms fondsbørs. Som eksempel nevner avisen at kursene på de tyske obligasjoner viser en kraftig synkende tendens, mens derimot den polske stats obligasjoner er steget svært kraftig. Polske obligasjoner ble i et tilfelle i fjor notert ned i 3%, men steg nylig til 10%. Likeså betegnende skriver avisen videre, er den kraftige kursstigning på den danske stats dollarlån, som en har kunnet iakta i Wallstreet. Finansmennene er klar over at Hitler-Tyskland står overfor et snarlig sammenbrudd, og de foretar sine finansielle transaksjoner i samsvar med dette.

"TROTS ALLE" skriver:

"Det har tatt lang tid å klare opp alle misforståelser i samband med den norske L.O.s stilling. Slike misforståelser oppstod etter nyordningen i september 1940 da en kunne få det inntrykk at en ikke ubetydelig gruppe blant de faglige ledere hadde gitt etter for nazistenes press. Unntagelsestilstanden i fjor høst ga imidlertid klar beskjed om fagbevegelsens stilling, Uten å redusere noen av de andre samfunnsgruppers innsats kan en konstatere at de fagorganiserte arbeidere utgjør en meget stor prosent av de dødsdømte, fengslede og deporterte. Det faglige apparat er besatt av tyskere og quislingere, men den norske fagbevegelsen er ikke død. Den lever videre i motstandsvilje hos de 350.000 kvinnene og menn som var tilsluttet landsorganisasjonen. Den illegale avisen Fri Fagbevegelse har i 1½ år vært det samlende talerøret for den virkelige stemning blant arbeiderne. Avisen utkommer regelmessig på tross av at quislingene flere ganger har skrytt av at de har knust dets

apparat. Fri Fagbevelse har gitt parolen til arbeidernes holdning overfor den pågående tvangsutskrivning av arbeidskraftø. Avisen konstaterer at denne åtgjerd er en uhørt provokasjon og at forbitnelsen på alle arbeidsplasser er stor. Men arbeiderne lar seg ikke provosere til nye blodsofre for NS og tyskerne."

-v-

"FØRERENS" LIVGARDE

teller mange mystiske individerø. Bl.a. en kronisk løsgjenger fra Rjukan, Andor Hansen, som aldri har gjort et dags hederlige arbeid. Han har tidlige ~~xxxxxxx~~ utallige ganger måttet sone fengselsstraffer for hjem-brenning, bedragdri, løsgjengeri osv. Etter at han for år siden meldte seg inn i NS, ble han på grunn av sitt inngående kjennskap til fengslene gjort til fangevokter på Bredtvedtø. Nå er han imidlertid avansert til sveitfører i "førerens" livgarde, og har fått kontor på slottet. En kan si hva en vil om quisling, men ett skal en ikke frakjenne ham, han forstår å orgi seg med de rette folk.

-v-

HIRDENS FLYKORPS

fikk den 27. mars ved beslutning av "ordføreren" i Oslo tillatelse til å bruke renholdsverkets biler. Finansrådmannen som etter kommunens utgifter ved dette arrangement nå er gått opp til onlag 3.000 kroner, uttaler at spørsmålet bør forelegges "ordføreren" på nytt. Vi tror dog ikke "ordfører" Jensen vil være så smålig å slå hånden av hirdens flykorps. Det er jo meget viktigere enn renholdet av byen.

ETT AV GRUNNPRINSIPPENE

for et fritt samfunn som vi hver dag erfarer betydningen av, er det at land skal med lov styres. Usikkerheten for vilkårlig fengsling på grunnlag av angivere el er mistanke, bevisstheten om at privatliv og hjem når som helst kan bli krenket gjennom hnsundersøkelse, det er en daglig plage, et stadig press for hundrer og tusener her i landet i dag. Det vil og nå vi ha slutt på. Men står vi på rettstatens og rettssikkerhetens grunn, som vi gjør alle sammen, må vi også konsekvent ta det standpunkt at oppgjøret med forrederne må skje på grunnlag av norsk lov og i forsvarlig rettslige former. Terroren og angiverier har avlet et brennende hat til forrederne hos oss alleø. Men vi må ikke la oss rive med av det til å bryte et av de viktigste grunnprinsippene for et fritt samfunn når vår time slår.

Norsk lov slik den er blitt utbygget av vår regjering under krigen, har allerede bestemmelser som trenges for at alle skyldige skal få sin straff fullt ut og uten nøling og sannel. Straffen over forrederne hører samfunnet til, og våre norske myndigheter vil ønske sikkert slå til både raskt og effektivt og sikre seg alle dem som skal stå til ansvar for sine misgjerninger mot land og folk i denne tiden.

Dette må også alle godenordmenn være behjelpelig med. Alle har plikt på seg til å hjelpe myndighetene med å hindre forrederne i å flykte. Men lenger enn til å ta folkeforbryterne i varetekt og hurtigst bringe dem under de lovlige myndigheters kontroll må ingen gå.

Fagbevegelsen som selv har vært med å skape en vesentlig ~~xxxxx~~ del av det rettsgrunnlag det frie norske samfunnet skal bygge videre på, har sin sinnsats å gjøre på dette området. Vi skal være med å hevde rettstatens prinsipper fullt og helt, for bare i et samfunn med full rettssikkerhet er det vekstvilkår for en sterk og

F R I F A G B E V E L S E .